

20210380574

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

Врз основа на член 139 став (5) од Законот за основното образование („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 161/19 и 229/20), министерот за образование и наука донесе

ПРАВИЛНИК ЗА НАЧИНОТ НА ОЦЕНУВАЊЕ НА УЧЕНИЦИТЕ СО ПОПРЕЧЕНОСТ

Член 1

Со овој правилник се пропишува начинот на оценување на учениците со попреченост.

Член 2

За оценување на учениците со попреченост (во натамошниот текст: ученикот), наставникот:

- го планира оценувањето;
- врши избор на специфични методи за оценување и избор/изработка на специфични инструменти и постапки (писмени тестови на Брајово писмо, зголемен формат, во електронска верзија, аудио формат, употреба на асистивна технологија, подолго време за тестот, помош за читање на прашањата од тестот, надгледувани паузи и флексибилен наставен план, присуство на образовен асистент);
- го спроведува процесот на оценување;
- формира оценка;
- врши анализа и информирање за сознанијата од оценувањето и
- користи сознанија од оценувањето за идните планирања на наставата во соработка со училишниот инклузивен тим.

Член 3

Начинот на оценување на секој ученик посебно се приспособува врз основа на неговите когнитивни способности, можности и начинот на изразување.

Оценувањето на постигањата на ученикот се врши на следниот начин:

- оценување на предзнаењата на ученикот - дијагностичко оценување - согледување на знаењата, способностите, вештините и ставовите на ученикот, со цел соодветно планирање на наставата;
- формативно оценување, односно континуиран процес на следење, проверување и вреднување на постигањата на учениците за обезбедување на објективни докази за тоа како ученикот учи и напредува, во што покажува добри резултати, а што треба да подобри. Неговите резултати се користат за да му се даде повратна информација, објаснување и насоки за понатамошна работа. Во текот на наставата редовно се следат и вреднуваат постигањата на учениците, се прибираат показатели за нивните активност, мотивираноста, ангажираноста, посветеноста во работата, тимската работа и
- сумативно оценување, односно мерење на постигањата на ученикот на крајот на определена наставна целина или на даден временски период (тримесечје, полугодие, крај на учебната година), а резултатите се користат за да се оформи оценка за дотогашните постигања.

Член 4

Наставникот во процесот на оценување користи различни, специфични методи и инструменти за оценување. Методите и инструментите за оценување се поврзани со целите односно, резултатите од учењето, стандардите за оценување на постигањата на учениците, целта на оценувањето, видот на попреченоста и индивидуалните способности и можности на учениците. Во процесот на оценување се користат следните методи во зависност од видот на попреченоста на ученикот:

- за усмено проверување (разговор, дискусија, усно излагање, усно испрашување, невербално изразување на наученото, опишување и претставување со моделирање);
- методи за оценка на писмени одговори (тестови и писмени тестови на Брајево писмо, одговори на прашања), други пишувани трудови (есеи, литературни трудови, извештаи од истражувања) и изработки (цртежи, модели, графички прикази, портфолио) и
- методи на проверка на практична оспособеност (драмски, музички, физички изведби, практична работа).

Во процесот на оценување согласно методите и целта на оценувањето се користат следните инструменти за оценување:

- за следење (набљудување) на напредокот на ученикот (формативно оценување): анегдотски белешки, протокол за набљудување, задачи наменети за сите ученици, диференцирани задачи за група ученици или ученик, евидентни и чек листи и
- за формирање на оценка (сумативно оценување) се користат инструменти кои обезбедуваат поголема објективност и репрезентативност како на пример: тестови, аналитички листи за проценка, холистички листи за проценка и портфолио.

Член 5

За учениците кои следат настава по ИОП и модифицирана програма оценката се формира по заокружување на програмска целина (тема/подрачје) и конкретниот временски период во наставната година (тримесечје, полугодие и крај на учебната година).

За учениците со попреченост оценката може да се формира и по постигнување на адаптираните резултати од учењето на наставната програма, вклучени во ИОП-от, а за учениците со комплексни потреби оценката може да се формира и по постигнување на определените резултати од учењето базирани на компетенциите според модифицираната програма.

Во оценката се опфаќаат само показателите за постигањата на адаптираните резултати од учењето што се оценуваат согласно ИОП-от/модифицираната програма.

Член 6

За учениците кои следат настава по ИОП при определувањето на описната и бројчана оценка наставникот ги има предвид постигањата на ученикот утврдени во наставната програма или во ИОП-от, во однос на запомнување и репродуцирање на наставните содржини; разбирање/сфаќање на обработените содржини, односно способност на ученикот нив да ги интерпретира со свои зборови; примена на научените содржини во конкретни задачи со познати и нови елементи и во други нови ситуации; како и повисоките интелектуални способности на анализа, синтеза и вреднување што подразбираат способност на ученикот за средување, комбинирање елементи во нови целини и способност за вреднување на оправданоста или научноста на некое тврдење или дело.

Откако наставникот ќе ги согледа постигањата на ученикот на секое од наведените нивоа според стандардите за оценување (за секоја тема/подрачје), ја утврдува оценката на ученикот на следниот начин:

- оценка недоволен (1) – не остварува ниту минимален напредок во постигнување на резултатите од учењето.

- оценка доволен (2) – знаењата на ученикот се однесуваат на запомнување и репродуцирање, ученикот покажува одредени способности знаењето да го искаже со свои зборови и да го применува на наједноставни задачи, или ученик кој постигнува минимален напредок во совладување на ИОП и постигнување на резултатите од учењето со ангажирање на ученикот и многу значителна помош од страна на наставникот.

- оценка добар (3) – знаењата на ученикот, покрај тоа што се однесуваат на запомнување и репродуцирање, разбирање и сфаќање на наставните содржини, ученикот покажува способност за примена на знаењата за решавање на едноставни задачи, или ученик кој постигнува напредок во совладување на ИОП и постигнување на резултатите од учење со ангажирање на ученикот и значителна помош на наставникот.

- оценка многу добар (4) - знаењата на ученикот се однесуваат на поцелосно запомнување и репродуцирање, разбирање и сфаќање на наставните содржини, ученикот покажува способност за примена на знаењата за решавање на задачи од познати и нови елементи, како и способност за средување и комбинирање елементи во нови целини, или ученикот постигнува значаен напредок во совладување ИОП и постигнување на резултатите од учењето со голем степен на ангажираност на ученикот и незначителна помош на наставникот.

- оценка одличен (5) – знаењата на ученикот се над 90% од содржините од наставната програма на ниво на запомнување, репродуцирање, сфаќање и разбирање, ученикот може да ги применува знаењата за решавање на задачи со познати и нови елементи, ученикот може да средува, комбинира елементи во нови цели и да покажува способност за вреднување на оправданост или научност на некое тврдење или дело, или ученикот постигнува многу значаен напредок во совладување на ИОП и целосно постигнување на резултатите од учењето, со многу голем степен на ангажираност и незначителна помош на наставникот.

При формирањето на оценката (описна/бројчана) наставникот ги користи сите пополнети инструменти и прибрани докази од формативното оценување што се трудови на учениците, со цел да се постигне објективност во оценувањето на конкретниот ученик.

Оценувањето на учениците опфаќа и чести, кратки проверки на помали наставни целини; писмени проверки на знаењето со употреба на задачи на надополнување; споредување, со двочлен или повеќечлен избор; проверување и оценување кое делува стимулативно на ученикот; разработување на мотивациски план, доколку е потребно; развивање на способност за самооценување.

Член 7

Учениците со комплексни потреби кои следат настава според модифицирана програма се оценуваат описно во сите воспитно–образовни периоди на основното образование согласно со индивидуалното постигање на поставените резултати од учењето и стандардите за оценување на индивидуалните постигања, со кои треба да стекнат и развијат знаења и вештини за самостојност, личен развој и социјални односи.

При описното оценување наставникот ги има предвид резултатите од учењето утврдени во модифицираната наставна програма, во однос на запомнување и репродуцирање на наставните содржини; разбирање/сфаќање на обработените содржини, односно способност на ученикот за примена на научените содржини во конкретни задачи.

При формирањето на описната оценка наставникот ги користи сите пополнети инструменти и прибрани докази од формативното оценување што се трудови на учениците, со цел да се постигне објективност во оценувањето на конкретниот ученик.

Член 8

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Бр. 18-2447/1
9 февруари 2021 година
Скопје

Министер за образование
и наука,
Мила Царовска, с.р.